

non posse, quia iis casibus deveniri potest ad æstimationis executionem, post alios Cavalcan. *decis. 27. n. 2.* & 3. part. 3. quibus adde, quæ exactè concessimus *137* supra hoc *l. 4. c. n. 35. vers. insuper superius proposita. c. c.* Et isto casu propter moram ab ipsius tempore crescit semper æstimatio, & valor fructuum, & sic intelligitur, *l. unum.* cum ibi notatis, *ff. si cert. petar. Genues. decis. 117. n. 30.* Gaspar. Rodrig. *de annuis redd. l. 1. quest. 11. n. 29.*

138 Aut condemnatus debet fructus in specie, ut putat, quia illos ex alieno fundo percepit; & tunc aut stant seu præsumuntur stare, ut quia sunt recollecti intra triennium, *l. 1. & ibi gloss. C. si adversus usucap. vel intra annum* (in regione in qua regulariter, ulterius non servantur) aut sunt consumpti. Priori casu condemnatus tenetur fructus restituere, aliàs ad æstimationem quanti plurimi deveniendum erit, nisi debitor probaret consumptos absque ejus culpa, secundum Rodrig.

139 ubi proximè. Si verò consumpti sunt à debitore, tunc tenebitur ad æstimationem habito respectu ad illorum tempus perceptionis, aut consumptionis, secundum Ananiam *consil. 38. n. 3. Bal. in l. 2. in fin. C. de fructu. & litium expens. Menoch. de recuper. poss. rem. 15. n. 660.* Gaspar. Rodrig. *de c. 12. sub n. 29. Cancr. variat. resol. in 3. c. 1. de actio. & obligat. n. 182. Natta consil. 599. n. 4. Ruin. conf. 56. n. 3. volum. 2. Suarez recept. sentent. verbo fructus, n. 346. Rolh. exercit. 10. n. 20. Scacia de judiciis l. 1. c. 38. n. 9. Covarr. l. 1. variat. c. 3. n. 7. Sfort. conf. 3. n. 6. Rending. in prompt. jur. tit. 90. de præsumpt. n. 4. Negusan. de pignor. part. 5. membr. 5. n. 12. vers. adde tamen. Cagnol. in l. singularia n. 139 ff. si cert. petar. Lamberteng. de contractib. muli. gloss. n. 221. & 246. Bovi. de statut. verbo. præsumpt. gloss. 1. n. 18. in fin. Barbola in l. divorcium §. interdum n. 43. §. ob donationes n. 42. ff. soluto matrim. Gratian. disceptat. 42. n. 50. Gualt. de tut. part. 3. rub. 2. n. 54. Avil. in cap. prator. c. 10. gloss. execution n. 29. Topat. l. 1. var. tit. de fruct. in gener. col. 7. in prin. Ant Sola. ad decret. Sabaud. tit. de censib. gloss. 1. part. 4. n. 2. Alb. conf. 182. apud quos omnes videre poteris, an & quando fructuum æstimatio crescat, & de eleganti distinctione præ ceteris videndus est omnino Marius Giurba *decis. 115. per tot.* ad quem te libenter remitto, quia tractat mirabiliter, & de præfata distinctione, clarè post alios DD. explicat Escobar *in trax. de ratiociniis. c. 17. a 7. usque ad 14.* ubi doctè quidem, quando crescat vel decreseat valor fructuum, vel quando æstimatio quanti plurimi sit in sententiæ executione faciendâ & quod tempus spec-*

140 andum sit, & attendendum. ut æstimatio quanti plurimi locum habeat, an consumptionis veræ, vel fictæ, an perceptionis, & de aliis infinitis difficultatibus, quæ incedere solent in executione rei judicatæ, ad liquidandos fructus, ad quem & ab ipso relativos te remitto, quia bene loquitur, & peritè Caval. *in tract. de tutore. a n. 235. cum seqq.* Petrus Surd. *decis. 81. tractat etiam nonnulla Rod. Xuar. in l. post rem in declaratio. l. Reg. ad fin. operis §. quaritur alterius quest. 8.* Pulchrè etiam & latissimè de hoc articulo post plurimos Giurba *dec. 115. per totam. Grat. discept. forens. c. 243. a n. 56. Moder. de process. executivis 1. part. c. 2. n. 103. Peregr. decis. 61. n. 4. Cavalcan. decis. 27. n. 6. part. 3. Menoch. de adipis. rem. 121. & conf. 111. n. 53. Fab. Ann. consil. n. 24. Lupus de usuris commen. 3. §. 6. n. 145. Tuscus littera F. concl. 492. a n. 5. cum seqq.*

141 Post consumptionem autem non crescit æstimatio, quia fructibus jam consumptis non dicitur debitor fructuum, sed æstimationis eorum, arg. text. in *l. 1. C. de distract. pignor.* ubi ideo consumpti fructus compensantur, & debitum extenuant, quia jam non censentur fructus, sed quantitas, ita docet B. in *l. cum qui ff. de his quibus ut indignis, idem Bart. in l. divorcio, §. ob donatio.*

*in fin. ff. soluto matrim. Boeri. decis. 62. n. 2. Soc. conf. 82. n. 27. lib. 4. latè Cavalca. de tutore a n. 126. cum seqq. & Gaspar. Rodrig. ubi supra n. 29. ad fin. ubi animadvertendum hoc esse, asserit, maxime ab executoribus executorialium qui passim re hac decipi & errare solent, qui quidem Rodrig. *ibi num. 30.* cum Boerio *decis. 68. n. 5.* & nostrate Joan. Garc. *de expens. cap. 23. num. 47. vers. adverte tamen,* affirmat, quòd sicut justa causa litigandi excusat à condemnatione expensarum, *l. qui solidum §. etiam de leg. 2.* ita excusat à mora, & per consequens à solutione valoris & æstimationis quanti plurimi, quod est notabile, de quo vide Giurba *d. decis. 115. sub n. 2.* ubi alios citat ad hoc, quòd post consumptionem veram vel fictam eorum æstimatio quanti plurimi non crescat.*

Illud autem insuper attende, quòd condemnatus ad restituendum certos modios tritici, non expressa ejus bonitate, victor, cui est faciendâ restitutio probare tenetur bonitatem tritici mutuati, vel consumpti, quo non probante, debitor sententiæ satisfecisse dicitur, si etiam vilissimum triticum tradiderit, ex elegantè text. in *l. si fidejussor ff. mandat. ibi,* quodlibet triticum dando, reum liberari posse existimo, licet aliud sit dicendum in legati solutione, optimè post Gregor. Lopez *in l. 23. tit. 9. verbo, semejantes.* Escobar. *de ratiociniis, d. cap. 97. n. 6.*

Si autem rei liquidandus sit valor, & æstimatio peritos, quæret executor expertos in arte ad minus duos, qui probè de ea re judicare possint, juxta auth. *de non alienand. aut permutand. §. quod autem, col. 2.* quicquid speculativè, minutatim secundum temporum distinctionem debent perferuti, juxta specialiter notata per Imol. & Alexand. in *l. pretia rerum ff. ad l. Falcid. Ab. in cap. proposuisti, de probatio. & in c. fraternitatis, de frigidis & maleficiis.* Angel. in *l. cõparitionis, C. de fide instr. & in l. jure jur. vers. ult. quæro, C. de test. Bart. in proæmio digester. Bal. in l. hac edictali §. illud C. de secund. nuptiis, & in proæmio digester. vers. sed dubitet. Decius in cap. proposuisti n. 14. de probat. latissimè prosequitur nostras Joan. Garc. *de expens. & melior. cap. 29. & supra. vide Ant. Gomez tract. de contractib. cap. 20. n. 2.* & isti æstimatores nominati semel suscepto negotio compelli possunt per executorem, si reculent taxare, Bart. in *l. 1. §. cura carnis, ff. de offic. præf. ubi, & in l. 1. §. 1. nauta, coupon. & l. 1. ff. furti adversus nautas.* Bal. Salicet. & Alexand. in *l. in vitus ff. de procurat.* Joan. Garcia *ubi proximè a n. 14.**

Ipsi tamen æstimatoribus inter se discordantibus, executor (cui à giudice intelligitur omne necessarium commissum) vel partes ad tertium eligendum, & in unum conveniendum compellit, vel ipse eligit, *l. item si unus, ff. de pactis,* & advertit Joan. Garcia *ubi supra n. 27.* & ipsi possunt, vel ratione imperitiæ, vel inimicitia, aut alia justa causa recusari, & debent executores partes de idoneis conveniendis, & concordandis compellere, secundum Joan. Garcia *eodem n. 27. vers. quinimo possunt,* ubi quòd non concordantibus partibus iudex executor eligit (ut dictum est) & tenet B. in *l. creditores ad fin. C. de pignor. & idem Bart. in l. 2. C. de rescin. vendi. Pantal. de Crema in repet. ejusdem l. 2. C. de rescin. vend. & consentientibus tollitur omnis suspensio difficultatis l. si. C. de arbit. l. cum l. fin. eod. Baptista de S. Blasio *de arbit. q. 69.**

Et à declaratione, & æstimatione horum peritorum auctore giudice, & comprobante, non datur appellatio suspensiva, cum liquidatum in executione executioni mandatur, ac si in ipsa sententiâ sit expressum, quia pars est ipsius, juxta Doctorum catervam adductam per nos *a n. 7. cum seqq. & à prim. superius,* prout observatur, de qua praxi etiam tenetur cum Joan. Garc. *de expens. cap. fin. in noviori impressione.* Escobar *de ratio. cap. 33. n. 25. & latius 4. n. 20. Apta. de part. 1. part.*

1. part. cap. 4. num. fin. Parlador. lib. 2. rerum quot. cap. fin. 1. part. s. 12. n. 33. qui alios citant.

150 De natura æstimatorum, & peritorum [vulgò dicti *alarifes*] à populo, & civitate lectorum, & an recusari possint vel ab eorum judicio, & æstimatione appellari, vide post alios latè per nostratem Joan. Garc. *de expens. & meliora. cap. fin. a n. 22.*

151 Ex his, quæ superius dicta sunt, animadvertendum erit, quod si sententiâ rem aliquam adjudicet vincenti, intelligenda est etiam cum fructibus pendentibus, quamvis de fructibus in sententiâ nulla mentio facta fuerit, docet Bal. *in cap. 1. vers. qui ex parte, verb. succedere, de pace constantia, in usus feudorum, Matth. de Afflict. decis. 138. in princ.* Christophorus de Paz *in tract. de tenua, tom. 1. cap. 13. n. 46. & seqq. & 152* est optima doctrina Bertran. *conf. 8. ex n. 1. li. 1. asserentis,* quòd quando dominium fundi in alium transfertur ipso jure, accipi & intelligi cum fructibus pendentibus sunt enim pars inseparabilis ipsius rei, de quo videndus est Covarr. *lib. 1. variat. cap. 15. n. 1. Menoch. de recuperat. poss. rem. 6. a n. 45. & lib. 1. de arbit. cent. 3. 153* casu *258. a n. 5.* adeò ut executio sententiæ, quæ debet fieri in re, debeat etiam fieri in fructibus pendentibus; per quem ad consequentiam, cum inseparabiles sint ab ipsa re, & possessione, ut docent Matth. de Afflict. *decis. 9. n. 7. Menoch. de adipis. poss. rem. 4. n. 80. & recuper. rem. 6. n. 46. Cælar. Contar. in repet. l. unic. l. 1. n. 68. & 6.* Christophorus de Paz. *in tract. de tenua d. cap. 13. a n. 47.* & sic executor in his fructibus pendentibus non excedat, sententiâ super re principali tantum latam, exequendo.

CAPUT XI.

Ab executione excedente de tempore ad tempus, an, & quibus casibus [ubi singuli valde utiles annexuntur] appellationi emissæ non deferens, vim faciat.

SUMMARIUM.

Ab executore excedente de tempore ad tempus, appellationi interpositæ si non deferat, vim facit, n. 1.
 Executor exequendo ante tempus datum condemnato ad solvendum excedit, n. 2.
 Condemnatis decem dies dantur tam de consuetudine, quam jure regio ad solvendum, quos potest iudex excusare abbreviare aut ampliare suo arbitrio, n. 3.
 Excedit executor si dilatioem aut conditionem sententiæ pendente exequatur, n. 4.
 Plus petere dicitur qui ante tempus petit, n. 5.
 Executor datus cum termino limitato, eo transacto si exequatur amplius, excedit, n. 6.
 Executor cum termino limitato si aliquem intra illum excommunicet, eo transacto non absolvit, n. 7.
 Sententiâ qua quis condemnatur ad rei restitutionem à litis contestatione seu occupatione, an possit executor exequi in decursis post sententiâ usque ad actualem restitutionem, n. 8.
 Sententiâ est stricti juris, & ultra non exequitur quam in ea continetur, quia non expressum censetur omissum, num. 9.
 Iudex an possit condemnare reum ad usuras decurrendas post sententiâ ob moram debitoris, n. 10.
 Tractus futuri temporis ad iudicem non spectat, n. 11.
 Executoris potestas regulatur a potestate superioris mandantis, n. 12.
 Executor non excedit si condemnatum ad rei & speciei restitutionem cum fructibus, exequatur condemnatum in fructibus decursis usque ad sententiâ sed etiam in de cursis postea usque ad actualem restitutionem, n. 13.
 Rote decisio mirabilis deferretur in proposito, ubi condemnatus Salgado de Protect. Reg.

natus ad beneficii restitutionem cum fructibus compellitur prestare fructus discursos post sententiâ usque ad actualem dimissionem, n. 14.

Exequendi potestate carens executor, excedit in liquidatione fructuum tam decursorum usque ad sententiâ, quam usque ad tempus taxationis, n. 15.

Executor excedens fines mandati nihil agit, n. 16.

Fructus in condemnatione necum veniunt usque ad sententiâ, sed usque ad partitionem sententiæ, n. 17.

Fructus post sententiâ in condemnatione veniunt, si fuerint à principio, fructus, aut interesse petita, n. 18. & 19.

Fructuum condemnatio etiam si facta non sit nisi usque ad sententiâ, potest executor decursos post eam a tempore mora exequi usque ad actualem restitutionem, n. 19.

Condemnatum ad interesse propter moram, an executor possit compellere, & taxare interesse postea causatum ob moram partitionis sententiæ, n. 20.

Interesse iudicis officio debitum crescit usque ad executionem sententiæ, n. 21.

Condemnatus ad interesse propter moram solvendi usque ad sententiâ, si post eam perseveret in mora, actione iudicati tenetur ad illud etiam post sententiâ, n. 22.

Condemnatum ad interesse debitum jure actionis, an possit compellere executor illud prestare de cursum etiam usque ad partitionem sententiæ, n. 23.

Ad fructus decursos usque ad sententiâ, & ad decurrendos usque ad ipsius partitionem potest iudex condemnare, n. 24.

Fructus futuri sunt accessio conjuncta, & non odiosa, n. 25.
 Pro fructibus tam naturalibus ex re, quam annuis censibus & redditibus futuris, potest agi & subsequi iudicis condemnatio, n. 26.

Iudex potest condemnare ad pecuniam debitam cum interesse lucri cessantis, puta hodie ad rationem vigesima pendenda, quandiu solutio satis differatur, n. 27.
 Interesse lucri cessantis debitum ex sententiâ, non est usura, sed assumit naturam sortis, n. 28.

Judicium fundatum in principali de presenti, potest extendi ad accessorium de futuro, prout in fructibus decurrendis, n. 29.

Debitore census convento pro uno anno decurso, si lite pendente maturaverit alius terminus, pro utroque potest sequi condemnatio, n. 30.

Executor tunc poterit taxare & solvere fructus & interesse decursos post sententiâ, & usque ad ejus partitionem, si appareant in iudicio fructus petiti, n. 31.

Fidejussor de iudicio solvendo an teneatur ad fructus decursos post rem iudicatam usque ad ejus partitionem, num. 32.

Condemnatum ad prestanda alimenta alicui usque ad pubertatem, an excedat executor, si illam compellat prestare femine ultra duodecim annos, & masculo ultra quatuordecim, n. 33.

Pubertas in alimentis intelligitur in puella usque ad 14. in puero usque ad 18. annum, n. 34.

Verba semper retinent suam propriam significationem secundum subjectam materiam, etiam quantumcumque materia sit stricta & odiosa, n. 35.

Redditi annuos an debeat condemnatus à tempore primæ sententiæ, qua ad illos condemnavit ex tunc, vel à tempore ultimo confirmantis, n. 36.

Confirmatio nihil novi dat, nec auget dispositionem; nec aliquod obstaculum tollit, n. 37.

Sententiâ referens se ad aliud, puta instrumentum aut sententiâ, plus non operatur quam quod in relato continetur, n. 38.

Actio non nascitur ex sententiâ confirmata, sed ex confirmante, n. 39.

Sententiâ confirmans retro non respicit, n. 40.

L. eos 2. C. de usuris rei jud. verba referuntur, n. 41. interpretantur, n. 45.

Sententia confirmans referens se ad sententiam, intelligitur cum sua qualitate, n. 42.
Sententia lata virtute instrumenti ad quod se refert licet agatur ex sententia, tamen exequitur prout in instrumento cum omnibus qualitatibus, n. 43.
L. forti, in prin. ff. de iis quibus ut indignis, interpretatur, 44.
L. eos 2. c. de usuris, interpretatur, n. 45.
Executor non excedit attendens tempus prioris sententia specialiter expressum per ultimam confirmata, n. 46.
Condemnatus ad centum, & si non solvat intra tot dies, mittatur in exilium, termino transacto poterit iudex exequi poenam comminatam ob non solutionem pecunie, n. 47.
Condemnatus ad centum, quae si solvere noluerit, at non potuerit, mittatur in exilium, quod sit expectandum solutionis praestanda, ut poena comminata exequatur, num. 48.
Tunc decem dierum terminus expectandus est, currens a die inmatiationis & monitionis, juxta magis communem opinionem, n. 49.
Monitio semper requiritur, si sumus in facto negativo, ut incurratur poena, n. 50.
Sententia termino transacto, potest iudex exequi poenam pecuniariam, omissa poena corporali conditionaliter apposta, si hoc utilius sit fisco, n. 51.
Executor ad sequestrandos fructus majoratus vigore decreti in iudicio tenuit, an excedat sequestrando fructus non solum a die decreti, sed etiam a die mortis ultimi possessoris, n. 52.
Sequestri sententia non comprehendit fructus prateriti temporis, sed stantes & futuros, n. 53.
Electus ad officium pro hoc anno contra electionem, mora durante, puta tertia parte anni, obtinuit executoriales, an executor poterit illas exequi pro toto anno aliud tempus subrogando loco temporis transacti, n. 54.
Electus ad officium uti impeditus injuste, habet recursum ad interesse, n. 55.
Locato fundo in biennio, & facto locatoris fuit conductor impeditus uti, contra quem sententia lata, an possit exequi in estimatione contra locatorem, n. 56.
Sententia ad rem tradendam, si perit, vel obiit, fit executio in estimatione, n. 57.
Executor merus excedit assignando terminum ad parendum, & ob ejus imparitionem excommunicando, n. 58.
Excommunicatio pertinet ad jurisdictionem contentiosam, cum absque causa cognitione ferri non debet, n. 59.
Executor merus est incapax jurisdictionis, n. 60.
Executor merus potest terminum deliberatorium praefigere, sed non ad effectum imponendi novam excommunicationem, n. 61.
Executor, cui causa vel executio committitur cum termino brevi, & limitato, an excedat assignando parvi terminum & dilationem regalium, a sua commissione abbreviato termino, alias a jure assignato simili causa aut executioni, n. 62.
Terminum magnum dare non potest qui arbitratum & limitatum habet, n. 63.

Inter exequendum solet etiam iudex executorialium executor de tempore ad tempus excedere, quod quidem excessus genus inter ceteros connumerari, a quo appellationi, ut licite deferendum esse non est dubium, cum ab excedente excecuto proponatur, gloss. celebris & communiter recepta per scribentes in cap. quoad consultationem 15. verbo, excedatur, de sententia & re judic. gloss. optima in Lab. executione, verb. excedat, C. quorum appellatio non recip. communiter approbata per Doctores ibi, praesertim Bartolum num. 4. Odofredum n. 3. Paulum Castrensem sub num. 3. Salicetum num. 5. Sebastianum Vantium de nullitat. sentent. ex defect. jur. delegat. sub n. 93.

Vestrum in praxi Romanae Curiae, lib. 7. cap. 3. sub n. 9. versiculo sed & inter alios, folio 196. Rebuff. in tractatu de sententia execution. art. 7. gloss. 14. cap. 3. num. 1. tom. 1. folio 379. Escaciam tractatu de appellat. quest. 17. limit. 10. n. 33. Carocium exceptione 126. num. 1. & exceptione 44. num. 90. Lancelotum Robertum de attenta. 2. part. cap. 12. lim. 53. numero 28. Marquesa in tractatu de commissio. 1. part. c. 24. de appellat. ab excessu, & c. num. 6. & per Alex. conf. 92. num. 6. vers. nec in dict. provincia l. 2. tenet Cardin. Tusc. practicar. conclus. tom. 1. litera A. concl. 4010. num. 5. & num. 21. qui omnes explicant etiam, & affirmant in excecuto excecuto ante tempus datum condemnatis ad solvendum, juxta l. 4. §. si quis condemnatus, ff. de re jud. l. 2. Cod. de usuris rei jud. licet jam hodie, tam de consuetudine, quam jure Regio obtinuit, ut decem tantum dies condemnatis dentur ad solvendum, gloss. in l. si debitori ff. de iudicis, quam dicit communem Portius in §. omnis, insit. de verb. oblig. & expressit leg. 2. tit. 13. & in l. 1. tit. 27. & in l. 7. tit. 3. p. 3. & in l. 6. tit. 17. lib. 4. recop. Olanus in concor. jur. liter. C. n. 68. & 69. Parlador. li. 2. rerum quodid. cap. fin. 1. p. §. 5. a. 19. ubi etiam advertit, posse etiam hoc temporis spatium iudicem suo arbitrio, (causa aliqua interveniente) aut coarctare, aut ampliare, probant etiam Doctores in cap. quoad consult. de re jud. praecipue Abb. Imol. & Felin. Bald. in l. fin. C. de excecuto rei jud. ex l. 2. & 4. §. si quis condemnatus ff. de re jud.

Exemplum etiam reddi potest, quando in sententia apposta est condemnatio dilatio, ut aliquid faciat, vel conditio, quoniam utraque pendente, si excecuto queat exequi, proprie & ante tempus, nulliter atque exqueretur. Alexand. consil. 95. lib. 1. Decius consil. 42. 1. Rebuff. tit. de liter. obligat. art. 2. gloss. 1. n. 26. & 27. tom. 1. Roderic. Xuares in l. post rem in declarat. l. Reg. lim. 4. n. 1. 2. & 3. & ejus additio. Baldez. Milis log. juris 620. in 2. part. Gutier. de jur. confir. 1. p. cap. 56. n. 2. 5. & 12. Paz in praxi 4. p. tom. 1. c. 3. n. 18. Avend. in l. 5. tit. de las exceptiones n. 22. lib. ord. Palac. Rub. in repet. c. per vest. in proemio §. 9. n. 14. Duennas reg. 175. Anton. Gom. tom. 2. variar. tit. de locato n. 6. & tit. de qualitat. contrad. num. fin. Doctores in l. 66. Tauri. Ripa in cap. 1. de iudic. n. 88. Azev. in l. 1. n. 51. & l. 2. n. 5. tit. 21. lib. 4. recop. & facit l. 2. tit. 21. lib. 4. recop. ibi passados los placos. Curtius de seq. n. 46. mirabiliter Petr. Surd. conf. 186. per totum tom. 2. dicitur enim plus petere qui ante tempus petit, §. plus autem petere, insit. de action. & per consequens excessus apparet, juxta ea quae latius explicuimus hac 4. p. cap. 3. a n. 75.

Quod pertinet, quod excecuto datus ad tempus, & cum termino limitato, eo transacto, & finito, amplius exequi, dicitur excedere de tempore ad tempus, ejus enim expiravit jurisdictione. Hostiens. & post eum Joan. Andr. & Doct. Anton. de Imol. sub num. fin. in fin. Abb. Panorm. n. 34. in cap. quoad consultationem de re judic. Calderic. consil. 5. de sentent. excomm. (qui ex hoc inferunt, quod post tempus non poterit absolvere a se excommunicatum intra terminum, sed recurrat ad superiorem, juxta cap. de causis de offic. delegat. & cap. Pastoral. de offic. ordin. ad fin. post alios) Vantius in tract. de nulli. sentent. ex defect. juris deleg. n. 99. & seq. optime Octav. Vestr. in pract. Rom. Cur. li. 6. cap. ult. n. 8. f. 174. & cap. 2. & ibi ejus additio. Cravat. n. 59. & 60. f. 165. recte Borgn. Cavalcan. decis. 20. p. 1. & Brixian. in repert. ad eum, verbo, excecuto ad tempus.

Sed nunc se offert illa discutenda difficilis, & utilissima questio; an executor sententiae, qua quis est condemnatus ad rei restitutionem cum fructibus decursis a tempore, puta litis contestationis, vel occupationis excedere dicatur, si pro fructibus post sententiam decursis usque ad realem, & actualem executionem, condemnatum exequatur, & compellat virtute

virtute ejusdem sententiae, etiam si de eis nulla sit facta expressa mentio. Et quod non possit, instant juris regula, quod sententia est stricti juris, quae ultra non exequitur, quam quod in ea exprimitur, & quod in ea omittitur, sentetur omissum, ut in capitibus praecedentibus, & sequenti late dicitur, & in terminos ita videtur sentire Gamma Lustranus in decisione 110. num. 35.

Pr quo facit, quia si iudex a prin. non potest expressit condemnare reum ad usuras interesse recurrendum, ob moram debitoris veniens post sententiam ut probat text. in l. 1. §. ff. de usuris; ibi; nec tamen iudex judic. bonae fidei recte jubebit interponi cautiones ut si tardius sententiae condemnatus paruerit, futuri temporis pendatur usurae, cum in potestate actoris sit, judicatum exigere, Paulus notat, quid enim pertinet ad officium iudicis post condemnationem futuri temporis (tractus, &c.) juxta l. non potest de iudicis. l. non quemadmodum in fin. eodem late profequitur hunc articulum Gamma ubi proxime Doctor Felicia, de Solis in tract. de censibus cap. 5. sub num. 11; ergo multo minus poterit exequutoris a istos redditus compellere, quando eorum non est facta expressa condemnatio, maxime, quia potestas excecutoris regularatur a potestate superioris mandantis, ut latius diximus supra hoc lib. 4. c. 6. per totum, praecipue n. 19. & n. 25. cum pluribus sequentibus.

Sed contrariam sententiam veriore esse existimo, saltem in condemnatione ad restituendam rem, & speciem, quia tunc absque dubio poterit excecutor non solum in fructibus perceptis ante sententiam, sed etiam post sententiam decursis exequi condemnatum absque reatu excessus. Haec est elegans Rotae decis. 14. de re jud. in nov. in recollectis per Biscineti, alias, 337.

Quam mirabilia sint ad propositum ejus verba non erubuit hic inferere, quae sic ait. Auditor, cui committitur taxatio fructuum alicujus beneficii, in quibus quis est per tres sententias definitivas condemnatus; potest nedum fructus usque ad ultimam sententiam inclusivè, sed etiam post usque ad tempus, quo ipse taxationem hujusmodi faciet, per condemnata perceptos, & taxare secundum majorem partem damnorum, quia ad istos etiam condemnatus tenetur, & restituere compellitur per executionem, & veniunt esse officio iudicis, & sic dicebant Domini ad vitandum circuitum, quod possunt per praedictum Dominum auditorem taxari quemadmodum per excecutoem possent, & taxari deberent. Quod verum ego, & Dominus Galliardus dicebamus, si praedictus auditor praedictas

sententias exequi possidet, sed si non haberet potestatem exequendi, & taxandi idcirco alios fructus quam illos, in quibus facta est condemnatio, taxare non potest, pro quorum taxatione, & compulsionem recurrere haberet ad excecutoem suam, & si aliter taxaret, formam mandati excederet, & sic nihil ageret, per jura vulgaria, de refer. cap. cum dilecta ff. man. ad l. si diligenter, cum simili. Verum tamen ad tollendum emine dubium, fuit per omnes consultum, quod praedictus Dominus auditor declararet, taxando praedictos fructus singulis annis tantum valuisse, & valere hietque postmodum coram excecutoe computus quot annis possederit, & perceperit fructus, & compellitur per eundem excecutoem, ad restituendum eosdem, &c. Haec tenus de tam eleganti decisione.

Cujus Rotae decisionis meminit Cardin. Tusc. per quem & gel. & ill. in l. cum fundus, n. 3. in fin. venientem dicentem, ff. si certum petatur, idem tenet in pract. concl. tom. 7. litera S. concl. 118. n. 2. dicens, quod fructus in condemnatione nedum veniunt usque ad sententiam, sed etiam usque ad partitionem sententiae. gl. verbo, condemnatio, in l. qui restituere ff. de re vind. Boetius decis. 45 per tota praecipue n. 3. & n. 10. Cardin. Tusc. Salgado de Proce. Reg.

Hinc est, ut multo fortius possit iudex condemnare in sententia ad fructus decursos usque ad sententiam ipsam, & etiam decurrendos usque ad satisfactionem ipsius sententiae, ita docet Bald. in l. 1. C. de sentent. qua sine certa quantitate, reddens rationem, quia fructus futuri sunt accessio conjuncta non omissa, per quem passim reum condemnari ad rei restitutionem

virtute ejusdem sententiae, etiam si de eis nulla sit facta expressa mentio. Et quod non possit, instant juris regula, quod sententia est stricti juris, quae ultra non exequitur, quam quod in ea exprimitur, & quod in ea omittitur, sentetur omissum, ut in capitibus praecedentibus, & sequenti late dicitur, & in terminos ita videtur sentire Gamma Lustranus in decisione 110. num. 35.

Mibi proxime n. 12. Angel. in repet. l. 1. C. de jud. voluit ill. in l. air pr. ror. n. 10. vers. 2. notabilis, ff. de jurejur. referens Baldum, & hoc dictum inquit bene notandum ill. in §. omnium in fi. Decius & Cagnol. in l. in condemnatione, §. cum verbum ff. de regul. jur. & per Men. in preludis tr. de recip. poss. n. 6. hoc idem tenet Petrus Surdus in dec. 111. dicens quod sententia, qua quis condemnatur ad restitutionem rei, intelligitur non solum ad fructus perceptos ante sententiam sed etiam qui postmodum percepti fuerit a condemnato usque ad executionem realem Capic. dec. 19. in fin. Marta Neap. in compila. totius jur. contr. ex omnibus decisionib. tom. 4. tit. de fruct. c. 71. quod declarat ipse Tusc. supra n. 7. quando sunt fructus petiti, aut interesse, post Capicium, & vide infra n. 31.

Quam doctrinam ampliant, & intelligunt Capicium d. de is. 45. d. n. 10. ad fin. quem sequitur Card. Tusc. pract. concl. d. lit. S. concl. 128. n. 12. tom. 7. ut procedat etiam si fructuum condemnatio facta non sit nisi usque ad sententiam latam, quia tunc bene poterit excecuto sententiae, taxare fructus post eam decursos, a die morae, & pro eis facere executionem in condemnatum.

Sed major stat difficultas interesse, ubi quis propter moram ad illud condemnatus est, an possit excecuto taxare, & compellere condemnatum ad illud interesse, quod casum fuerit post sententiam, ob moram condemnati usque ad executionem. In qua quando interesse debetur iudicis officio, omnium concursus ferè est sententiae, recedere interesse usque ad executionem sententiae, quia in casu, quo habetur ratio interesse, seu estimationis iudicis officio, tunc potest crescere, quousque iudicis officium daret, quod est non solum usque ad sententiam sed etiam usque ad ejus executionem, per text. (cum dicitur notabilem in l. in fideicommissis in pr. ibi, cum post iudicis sententiam moram fecisset haeres ff. de usuris. & per l. ratio. §. si per venditorem, ff. de action. empt. l. si Calentis, ff. de re judic. docent Bartol. in l. 3. §. in hoc n. 2. ff. commoda. sequitur ill. in l. vinum, n. 12. & 22. ff. si cert. per. Ludovic. Bolog. in addit. ad consil. 5. Ioan. de Avan. Roder. Xuar. late & optime in repet. l. post rem, ad fin. operis vers. quare. miterius quest. 8. n. 2. & per totam. Escob. tractat. de ratiocin. c. 17. c. 13. optime & eleganter Capic. dec. 19. n. fin. vers. secundo dubitari contingit, & optime Cardinal. Tusc. pract. concl. tom. 7. liter. S. oncl. n. 128. n. 3. post Bald. quem alegant in consilio 166. statuo cavetur, in si. versio quarto queritur. l. 1. quod condemnatus ad interesse eo, quod non solverat usque ad sententiam, si post sententiam perseverat in mora, actione iudicati tenetur ad interesse etiam post sententiam.

Quid autem sit dicendum, ubi ad interesse tenetur quis jure actionis, puta ex stipulatione, &c. Doctores clarè non loquuntur, licet contrarium videatur sentire, eo quod loquuntur affirmativè in interesse debito iudicis officio dumtaxat, quod pro nunc non examino, licet Cardin. Tusc. ubi proxime n. 4. sentire videatur, idem esse jure actionis dicens, praedictam conclusionem procedere, maxime quando interesse debetur officio iudicis, quia potest crescere interesse usque ad executionem cum eff. etia secundum Capic. d. de. 9. in. fin. sed certè Doctores praecipue Capi. & Roderi. Xuar. ubi supra clarius sententiam duntaxat, ubi interesse debetur officio iudicis.

Hinc est, ut multo fortius possit iudex condemnare in sententia ad fructus decursos usque ad sententiam ipsam, & etiam decurrendos usque ad satisfactionem ipsius sententiae, ita docet Bald. in l. 1. C. de sentent. qua sine certa quantitate, reddens rationem, quia fructus futuri sunt accessio conjuncta non omissa, per quem passim reum condemnari ad rei restitutionem